algus lk 12–13

Olete balansseerinud klassika ja popmuusika piiril. Kas popmuusika heliloojaid meil ikka jätkub? Kes neid peaks harima, kas muusikaakadeemia?

Otsa nimelises muusikakoolis nimetatakse seda osakonda rütmimuusika osakonnaks, kes neid kasvatab. Vanasti kutsuti seda jazz-popp osakonnaks. Rütmimuusika annab veel laiema võimaluse liigutada sinna alla erinevaid muusikažanreid. Muusikakadeemias on džässiosakond. Tänapäeva džäss on palju mõjutatud rokkmuusikast ja sellega ka segunenud. Neid voole on mitmesuguseid. Minu meelest on meil praegu neid igasuguseid popmuusika tegijaid vaata et liigagi palju.

Mulle ei meeldi üldse niisugune mõte, mida ma televisioonist ühe noortebändi tutvustamisel kuulsin, kui üks bändi liige teatas, et nende positiivne külg on see, et keegi neist pole muusikat õppinud ega lasknud end nii-öelda ära rikkuda ja ära mõjutada. See polnud üldse mingi kehv bänd ja mõtlesin, et kui nad saaksid veel natuke haridust, õpiksid nooti tundma, mida nad siis veel oleksid suutelised tegema! Mina olen kogu aeg rõhutanud koolides kohtumistel käies, et kui tunnete tõmmet muusika poole, siis muusikaline haridus tuleb ainult kasuks. Paljud meie muusikaakadeemia džässi osakonna tudengid mängivad ka rokkansamblites.

Kui mõtleme tagasi džässi ajaloole, mis tekkis Ameerika mustanahaliste keskel... Need, kellest said hiljem Ameerika kõrgkoolide džässiõppejõud, olid algul iseõppijad. Tasapisi kujunes see muusikaliik välja bluusini – töölaulude kaudu, see on pikk ajalugu.

Huvitavat muusikat võivad luua ja esitada siiski muusikas kogenumad ja haritumad inimesed. Tänapäeval võib muidugi tehnikat kasutades kõiksugu asju kokku miksida, aga kvaliteet tuleb ikka läbi hariduse ja harjutamise.

Te ei ole mitte ainult helilooja, vaid pikka aega olnud ka heliloojate liidu eestvedaja ja rahvuskultuuri fondi juht, lisaks mitmes nõukogus või juhatuses. Kuidas see asjaajamine teie loomingulise natuuriga sobib?

Ma olin ka kultuurkapitali ühe sihtkapitali esimees kaheksa aastat. Heliloojate liidu esimehe koht tuli väga ootamatult koos ühe suure õnnetusega. Raimo Kangro suri äkitselt. Olin juhatuse liige heliloojate liidus olnud juba tükk aega ja Eino Tamberg ütles mulle, et nüüd hakkad sina juhatuse esimeheks.

Punnisin vastu alguses, aga viimaks nõustusin tingimusel, et olen ajutine kohusetäitja ühe aasta, kuni järgmiste korraliste valimisteni. Siis juhtus nii, et korralised valimised tulid ka ja olin esimees kokku kolmteist aastat. Kui olin kultuurkapitalis ametist lahti saanud, siis hingasin kergendatult.

Kuid ühel päeval helistas Eri Klas ja küsis, kas ma ei tuleks rahvuskultuuri fondi nõukogu liikmeks. Nädal aega andis mõtlemisaega, aga ei pidanud nii kaua vastu, helistas juba kolme päeva pärast ja ütles, et noh, vastus on ju jah. Ma ei saanud kuidagi teisiti kui nõustusin. Ja pärast Eri lahkumist oli rahvuskultuuri fondi nõukogu koosolek, pidime valima uue esimehe.

Enne kodunt lahkumist manitses abikaasa mind veel, et vaata, et sa ei lase enda jälle esimeheks panna. Aga muidugi nii läks ikka. Rahvuskultuuri fondis on suur töö novembrikuus, mil tuleb kõik taotlused läbi vaadata. Ja siis tuleb nõukogu koosolek, kus räägitakse kõik omavahel läbi, kes ja kui palju toetust saab. Nende asjade läbilugemine võtab päris kõvasti aega. Just nüüd oli rahvuskultuuri fondi tegevdirektori valimine. Meil algas ka fondi kolmekümnes tegevusaasta, nii et omamoodi juubel.

On vaja mõelda välja tegevuskava, kuidas seda fondi nähtavamaks muuta. Potentsiaalsed annetajad kõik veel ei tea, et fond tegutseb, ja paljud inimesed, kes võiksid sealt endale abi taotleda, ka ei tea. Veerand sajandit olin autorite ühingu juhatuse liige. Nüüd lõppes see asi ära. Paaris juhatuses ja nõukogus olen ma veel, aga tasapisi jätan neid asju vähemaks.

Aga et kuidas mulle see kõik istub? Noh, ma pole mingi kuri keelaja käskija kuskil olnud,

Film Nukitsamees õpetas, et armastus ja hool muudab ka kõige kasvatamatu põngerja heaks lapseks.

heliloojate liidus kutsuvad mind kõik Olkuks. See nimi on mul juba muusikakooli ajast, sõber Lauri Nebeli pandud. On kuidagi suupärane ja kerge öelda.

Lisaks on teil veel töö muusikaakadeemias. Kuidas te jaksate?

Jah, muusikaakadeemias õpetan pedagoogilises osakonnas kohustuslikele ainetele lisaks vabatahtlikku ainet, mida saab ükskõik kes võtta. Džässi osakonnas õpetan jazzklaverit kõikidele nendele, kes ei ole ise pianistid. Lauljad, saksofonistid, kitarristid, bassimängijad – kõik peavad natukene jazzklaverit õppima. Mul on päris palju õpilasi, neid on igal aastal mitukümmend. Ega kõik ei ole ka meeles.

Kui mind sinna kutsuti, ei teadnud ma, et minust saab tõesti õpetaja. Esimese korraga ei võtnud ma vedugi, aga siis teisel korral mõtlesin, et proovin, ja hakkas meeldima.

Kuidas on teil koroonaaeg möödunud?

Muusikaakadeemias, kus ma õpetan ühte praktilist ainet, individuaaltundides klaveri peal, polnud võimalik hakata seda distantsilt tegema. Kohe, kui see eriolukord välja kuulutati, jäin koduseks. Osa tunde õnnestus juunis järele teha. Tekkis paus, mida sai kasutada koduse majapidamise korrastamiseks ja aias toimetamiseks.

Olete elupõline tallinlane, kuigi elate nagu maal. Meie rohelises pealinnas on ilmselt see võimalus olemas, et saab elada päris linnasüdame lähedal rohelusse uppuvas aias ja oma majas kahe suure magistraali, Sõpruse puiestee ja Mustamäe tee vahel?

Sisse kolisime 1962. aasta paiku, kui oli olemas juba üks tuba ja köök. Alguses, kui isa selle krundi sai, olid ümberringi põllumaad. See on ummiktänav, väga suurt liiklust ei ole. Kui pere kasvas, siis ehitati pool maja juurde.

Nüüdseks on veel juurde ehitatud ja sellest on saanud märksa suurem ja hubasem elupaik kui omal ajal. Aga mäletan, et seda ehitati 20 aastat järjepidevalt ja valmis ei saanud ega saanud. Kui keegi esimest korda minu juurde satub, siis lööb ikka kahte kätt kokku ja ütleb, et oled südalinnast seitsme minuti tee kaugusel, aga elad nagu maal. Mulle meeldib seal natuke aiatööd teha ja naisperel sellega abiks olla.

Eks üks juurde ehitamise põhjus oligi see, et mul oli juba kaks last, mõlemad õppisid muusikat, üks viiulit, teine klaverit. Vaatasime, et me ei mahu sinna kuidagi enam ära. Ja see on ka huvitav, et see toimus just ülemineku ajal, mil meil tekkisid kooperatiivid. Siis ma võtsin ühe sellise endale sinna tööle. Ja esimene korrus kerkis päris kenasti. Äkki hakkas asi venima, kooperatiivi esimees laiutas käsi ning ütles, et kõik mu mehed on Soomes tööl. Ja siis ei aidanud muu kui isa ehitas ise teise korruse valmis.

1972. aastal oli Nõukogude Eestis alanud kruvide kinnikeeramise aeg, aga ühtäkki tuli noorsooteatris lavale teie kirjutatud rokkooper «Oliver ja Jennifer», mille aluseks oli vihatud läänemaailma kirjaniku Erich Segali bestseller. Kuidas see teil õnnestus?

Mu ema töötas tolleaegses noorsooteatris, sattusin lävima lavakunstikateedri teise lennu näitlejatega. Käisin ju tihti teatris, lava taga ja saalis, näitlejate poole ikka vaatasin alt üles. Mõtlesin siis, et oleks ju tore hakata teatriga tegelema. Nii see läks. Kirjutasin siis selle rokisugemetega muusikalise loo. Miks see ilmus, arvan, et selles on süüdi eesti keeleala väiksus.

Nõukogude võim ei kartnud ühe väikese eestikeelse teatri katsetusi. Noorsooteatris lavastati teisigi tükke, mida kusagil mujal Nõukogude Liidus poleks saanud mängida. See oli niisugune kaval kultuuripoliitika, et ei, me ei tee ju Nõukogude Liidus mingit tsensuuri.

Noorsooteatri juurde moodustati isegi väike orkester ja olin seal hiljem 20 aastat muusikaala juhataja.

Teie muusikutee sai alguse aastal 1965 ja kohe saite ka kuulsaks ansambliga Kristallid. Mis oli tol ajal õhus, millist muusikat üldse tehti?

See ansambel tegutses juba enne, alguses olid seal ainult kitarrid ja trummid. Aga nad otsustasid instrumentide ringi laiendada ja tulid otsima muusikakoolist uusi mängijaid. Olin siis teisel kursusel, hakkasin Kristallides klaverit mängima. Pärast tekkis mõte, et seal võiksid olla ka puhkpillid. Siis kaasati veel esimesel kursusel õppiv Jaak Joala. Me käisime nädalalõppudel tantsuks mängimas sellistes eksootilistes kohtades nagu Kallavere klubi ja Mereklubi. Oli ka ärevaid olukordi, aga siis ikka keegi ütles, et njet, ne trogaite, eti muzõkantõ. Vana tõde, et klaverimängijat ju ei lööda.

Kui sa mängid nurgatagustes klubides, ega siis sinust palju ei teata. Ega meist ka palju enne ühte telekonkurssi ei teatud, kui äkitselt saime seal esikoha ja seejärel televisiooni abiga kuulsaks. Muide, eelneval korral oli selle konkursi võitnud Optimistide-nimeline ansambel. Selle konkursi võiduga kaasnes võimalus teha pooletunnine telesaade. Meie saade võeti ka videolinti ja nii näidati seda kaks korda väikese vahega. Pärast seda tulid juba järgmised asjad. Salvestasime raadiomajas kaheksa lugu, nende seas olid ka esimesed kolm minu kirjutatud lugu.

Muusika muutus noorte poiste jaoks väga kuumaks asjaks ajal, mil biitlid said ka meil kuuldavaks-teatavaks. Ma olin vist kuuendas klassis, kui biitlid meile kohale jõudsid. Minust ei saanud küll nende nii vaimustunud fänni nagu sai Ivo Linnast, aga olin ansambli The Beatles tegemistega kursis ja nad on väga sümpaatsed mulle siiani. Eriti meeldivad nende komplitseeritumad lood, nagu näiteks «The fool on the hill» ja teised samalaadsed.

Kui ma käisin kuuekümnendatel muusikakoolis, siis hakkasin huvi tundma džässi vastu. Tol ajal ilmus sotsmaades džässiplaate, Poolas tuli välja sari Polish jazz, neid tuli meile ka ja tutvuste kaudu plaadipoest võis neid ka saada. Midagi sai ka läbi raadiote salvestatud maki peale ja siis kuulatud ja õpitud.

Kas see kõik kujundas teie väga omanäolist loomingulits käekirja?

Konservatooriumi ajal, kui mul oli juba rohkem kogemust, hakkasin huvi tundma ka niisuguste ansamblite vastu nagu Chicago jt sellised, need olid nii-öelda torudega bändid, ja mul endal oli ka torudega bänd filharmoonia juures. Muidugi jälgisin ma kõike muud ka, klassikalist muusikat. Ja nüüd tunnen, et minu haridus ja kõik, mis ma sellega kaasa sain, on jätnud minu loomingule oma jälje.

Ma arvan, et minu hilisemas loomingus on varasemast elust saadud kogemust ja minu õpingute tulemusel ka midagi klassikalisest muusikast.

Vaata videot kohtumisest Ehalaga www.pealinn.ee

Lasteaia kohatasu vabastust saab taotleda ka internetis

Linna haridusameti infosüsteemis on avatud iseteeninduskeskkond, kus vähekindlustatud pered ning hariduslik erivajadusega lasteaialaste vanemad saavad taotleda lasteaia kohatasu vabastust.

Tallinna linnavolikogu muudetud määruse kohaselt vabastatakse alates 1. septembrist tagasiulatavalt kohatasust täies ulatuses vähekindlustatud pered ning hariduslik erivajadusega lasteaialaste vanemad. Taotluse esitamiseks peab vanem minema veebilehele info.haridus.ee/lasteaiakoht, logima sisse iseteeninduskeskkonda ning vajutama rohelisele nupule «Esita kohatasust vabastamise taotlus». Soovi korral saab taotluse esitada ka lasteaias kohapeal.

Kui seni oli lapsevanematel võimalik saada kohatasu soodustust kuni 80% ulatuses, siis nüüd vabastatakse kohatasust pered, kelle sissetulek esimese pereliikme kohta kuus on väiksem kehtivast töötasu alammäärast ja iga järgmise pereliikme kohta väiksem kui 80% kehtivast töötasu alammäärast. Nii vanema kui ka lapse elukoht peab rahvastikuregistri andmetel olema Tallinna linnas samal aadressil.

Vanemate netosissetulekut kontrollib elukohajärgse linnaosavalitsuse sotsiaalhoolekande osakond. Täies ulatuses vabastatakse kohatasust ka Tallinna munitsipaallasteaedade erirühmades käivate või sinna kohta ootavate hariduslikuerivajadusega laste vanemad. Sarnaselt senisele jääb soodustus kehtima paljulapseliste perede jaoks (alates kolmandast lapsest, kui pere kolm last käivad Tallinna munitsipaallasteaias). Kolmel eelpool nimetatud juhul määratakse soodustus õppeaasta lõpuni ehk 31. augustini 2021, järgmisel õppeaastal saab vajadusel juba uue taotluse esitada.

Abilinnapea Vadim Belobrovtsevi sõnul aitab selline meede rohkem kui 1500 last. «Uus süsteem on abiks nii väikesepalgalistele, üksikvanematele kui ka paljulapselistele peredele, mis tähendab, et toetus on suunatud konkreetselt abivajajatele, kes tänu sellele hakkavad säästma üle 70 euro kuus ehk rohkem kui 840 eurot aastas,» ütles Belobrovtsev. Peale selle vabastatakse vanemad munitsipaallasteaia kohatasust juhul, kui nakkushaiguste epideemilise leviku tõttu suletakse lasteasutus või lasteasutuse rühm, milles laps käib. Vabastust rakendatakse lasteaia või rühma sulgemise perioodiks. Täpsemalt: tallinn.ee/est/haridus/Soodustused-Tallinna-lasteaedades